

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 Hll. Negyedévre 3 Negyedévre 4 50 .		Felelős szerkesztő: HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
--	--	--	---

A pénz is megdrágult.

Debrecen, november 10.

Nem elég az általános elviselhetlen drágaság, nem elég, hogy a kínos helyzetet most már a száj- és körömfájás járványa is fokozta, még ezeknek a tetetözéseül az kellett csupán, hogy a pénz is megdráguljon. Hát meg is drágult; szinte az 1907-ik évi válságra emlékeztet bennünket az 5 százalékos bankráta, amely nagy zavarokat okoz most az ország közzgazdasági életében.

Az 1907-ik esztendő második fele a leg-súlyosabb pénzügyi válság jegyében folyt le az egész világon. Az 1907-iki válság, tudjuk, Amerikából indult ki, Rooseweltnek a trösztök ellen indított háborujából. Az amerikai spekuláció Londonból igyekezett pénzt szerezni és az Angol Bank egy héten kétszer is megszorította a kamatláb-csavart, hogy a newyorki fináncváltók beözönlése ellen védekezék. A pénz- és hitelszükség így terjedt tovább az európai kontinensen. Most is nemzetközi jellege van a pénzsükségnek. Londonban és Berlinben szintén 5 százalékos a kamatláb. De 1907-ben az Osztrák-Magyar Bank helyzete aránylag kedvezőbb volt a londoni és berlini jegybank státusánál, annyira, hogy képes volt husz millió aranyat küldeni Londonba és Berlinbe. A bécsi lapok akkor ezt az aranyzárlást úgy ünnepelelték, mint egy hatalmas mentőakciót, holott a valóság-

ban csak arról volt szó, hogy a jegybank a nem gyümölcsöző aranyért jól kamatozó külföldi váltókat kapott. Most azonban az Osztrák-Magyar Bank helyzete jóval kedvezőtlenebb, mint akár a londoni, akár a berlini jegybanké. Berlinből és Londonból már a pénzvizonyok könnyebbülését jelentik. Ellenben nálunk az utolsó után is jelentékeny váltóbenyújtások folynak a jegybanknál és a pénzsükség nemcsak nem enyhül, hanem egyre fokozódik.

Még egy másik nevezetes különbség van az 1907-iki és a mostani állapotok között. Mindeddig nyoma sincs azoknak a válságos pánikszerű tüneteknek, amelyek az 1907-iki évet szomorúan emlékeztetessé tették. Sem a börzéken, sem az ipari és kereskedelmi életben nem látjuk a konjunkturának azt a rohamos bomlását, a hitelviszonyokban azt a kínos bizalmatlanságot és bizonytalanságot, mint akkor. Rendkívül vigasztaló, hogy a mai feszültség csak a jegybank státusában és legfeljebb még az emelkedő kamattételekben nyilvánul, de a gazdasági élet fejlődésére való visszahatása szerencsére mindeztől elmaradt és adja Isten, hogy a jövőben is elmaradjon.

De ha a mi pénzvizonyaink feszültségét sem a nemzetközi viszonyokkal, sem az általános gazdasági helyzettel nem lehet teljesen megmagyarázni, fölmerül a kérdés, mi okozza mégis a jegybank státusának ezt a mindeztől példátlan megromlását. A pénzsük-

ségnek két főoka szokott lenni. Vagy a mozgatható tőkék és hitelek tulságos lekötöttsége, vagy a pénzforgalmi eszközök hiánya. Az előbbi ok gazdasági, az utóbbi valutateknikai.

Ezuttal úgy tetszik nekünk, hogy az utóbbi eset forog fenn. A forgalomnak nem áll annyi fizetőeszköz rendelkezésére, mint amennyire szüksége van. A bankok és a jegybanknál akreditált cégek, hogy pénzhez juszanak, kénytelenek váltókat benyújtani a jegybankhoz és ezáltal a bankjegyforgalmat szaporítani. És így történik azután, hogy a jegybank érckészlete nem szaporodik, inkább csökken, ellenben bankjegyforgalma egyre emelkedik és státusa romlik.

Sokat irnak és beszélnek a jegybank devize-politikájáról, amely általános vélekedés szerint kitünően bevált. A banknak joga van a készletek felvételéig 60 millió korona értékű külföldi ércben fizetendő váltót érc-készletébe beszámítani. De a jegybank ezen az összegben felül is vásárol külföldi váltókat. Ezeket a váltókat esetről-esetre, amikor nagy kereslet van, eladja és ilyen módon igyekszik a deviza árfolyamokat szabályozni. Ez a politika egyrészt nyereséges, mert a bank keres kamatokon és árfolyamon. Másrészt mindeztől kitünően eszköznek bizonyult a váltóárfolyamok paritásának fentartására. Azonban egy hátránya mégis van és ez most különösen érezhető. A jegybank a devizekért bankjegyet ad. De mert ezeket a devizeket nem számíthatja be az érckészletbe, státusa

A rágalom.

Nagy, kövér cseppekben esett az eső, közben haragos villámlások, mennydörgések vonultak végig az égen. Julius volt.

— Félek, — susogta a leány és rémült tekintettel nézett körül az erdőben.

— Maga gyerek! — mosolygott rá a férfi és megfogta a kezét. — Igazán fél? — Nem szégyenli ezt kimondani? Csak az apró gyerekek ijednek meg a villámlástól, mennydörgéstől.

— Nem attól félek, — felelte a leány és hátrált a férfítől.

— Hát mitől?

— A pletykától. Ha valaki itt meglátna bennünket, holnap már olyan formában híresztelnék a mi együttléttünket, hogy aztán elsírhathatnám miatta mind a könyemet . . .

— Ne törődjön senkivel.

— Könnyű ezt mondani Sándor . . .

De nagyon rosszak, szivtelenek az emberek. Különösen itt falun. Az emberek itt egészen más szemüvegen nézik az életet. Nevetségesen kicsinyes, közönséges gondolkozásuk; csak hogy annak egy csöppet sem nevétséges akít utólr a suhinto vesszőjük . . . Mert itt minden ember erős vesszőt tart kezében, a melylyel szigoruan, minden alaposabb meggyőződés nélkül suhint az ártatlan felé . . . Ismeri a jegyzőné? Egy szöke, sovány, igénytelen asszony. Ráfogták, hogy viszonya volt a földesur fiával. És a szegény kis jegyzőné senki sem emelte ki e valótlan-
 ság-

ból . . . Egyszer a hogy meglátogattam, épp keresztet vetett magán és sirva imádkozott. Elpanaszolta nekem az életét, hogy beteg, valami belső baja van és ehhez hozzájárult az is, hogy a lelkét megmérgezte a nép szája . . . De hiába, a szegény asszonyon rajta van a bélyeg, mit a pletyka, az üres, de annál veszedelmesebb pletyka szült. Szabadulni szeretnék a kicsinyes gondolkozásu emberek elől, de hát mit tegyek, ha engem a sors keze épp ide vetett, hogy keservesen szerzett pár forintért vesződjek száz vásott neveletlen óvodás gyerekekkel . . .

A zivatar még jobban dühöngeni kezdett.

— Ilma, — itt alaposan megázunk. A falu messze van. Nincs más hátra, minthogy az erdei kunyhóba meneküljünk. Jöjjön Ilma.

— Nem megyek, — szölte a leány és a férfi karjából, aki most beléje karolt, kiszabadította kezét.

— Bőrig akar ázni, Ilma? Aztán egy betegséget szerezni? Jöjjön hamar, mert a zivatar egyre nagyobb lesz.

— Nem megyek . . .

— De hát miért akaratoskodik?

— Előbbi szavaimból megérthette. —

Maga a falu tanítója, én vagyok a falu óvodónője, könnyen létre jöhet a pletyka Sándor. Érti? Akkor aztán hiába rebesgetnénk, hogy egy ártatlan sétat tettünk a közeli hegyekbe és hazafelé jövet az erdő szélén utólr a zivatar. Ne hívjon Sándor . . . Még az erdő-őr is veszedelmes lehet ránk nézve . . . —

Különösen reám nézve, mert a férfi hirnevéknek semmi sem árt, ellenben a leánynál egy félremagyarázható nüansz teljes életére kihatással lehet . . .

És Ilma a legnagyobb zivatarban ott állt egy fa mellett meghúzódva, félve, és remegve.

Beletelt jó félóra, míg elállt a zápor és mindketten bőrig átázva siettek hazafelé.

Másnap Bárdos Sándornak, a falu tanítójának el kellett utazni, valami kedvezőbb tanítói állás betöltése végett.

Ilma nem örült ennek az utazásnak, lelkét valami melankólikus érzés töltötte el, hátha sikerült elnyerni az állást és akkor meg lesz fosztva egyetlen igaz jó barátjától is. Nem volt senkije, egyedül lakott az óvoda udvarában. Erdély egyik kis falujába vetette őt a sors.

A tanítótól másnap levelet kapott. Még akkor nem irt az eredményről, ellenben jelezte, hogy legközelebbi levelében már biztosan megírhatja, elnyerte-e az állást vagy sem?

Ez a levél azonban Ilmát ágyban találta. 39 fokos lázban feküdt, félrebeszélte és álmában többször hangoztatta az erdőt . . .

Az erdőben utólr a zivatar okozta nála a nagy lázt. Orvost hívtak hozzá, aki nagy foku lázzal járó tüdőgyuladást konstatált nála.

Ekkor már a faluban szájról-szájra járt:

Megnyílt az „Erdélyi Borozó“ fényesen átalakítva.
Egész éjjel nyitva. Bableves. Női kiszolgálás.

ezzel megromlik. Jelenleg 120 millió koronára tehető a jegybank devize-állománya. Ha ezeket eladná, 120 millió koronával javulna rögtön a státusa.

Egy másik módja a pénzeszközök szaporításának az volna, ha a jegybank kamatmentes előlegekkel elősegítené az aranybehozatalt. Az idén az európai jegybankok, különösen az Angol Bank és a Német Birodalmi Bank nagy versenyt fejtettek ki, hogy aranykészületeiket kiegyensúlyozzák. Az Osztrák-Magyar Bank azonban nem követte ezt a példát, részben, mert az aranybehozatalt üzleti szempontból nem tartja nyereségesnek, részben mert azt hiszi, hogy devize-politikával eléggé ura marad a valuta-mozgalomnak. Ám a mostani események azt bizonyítják, hogy nemcsak valutaárfolyamok paritásáról, hanem a pénzforgalmi eszközök szaporításáról is kell gondoskodni. Mert ha a pénzeszközök hiányoznak, a valutaárfolyamokat, sem lehet szabályozni és ezenfelül a gazdasági életnek még a pénzszükséggel és a magas kamattal is kell küzdeni.

— **A huszárágaság ellen.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Weiskirchner osztrák kereskedelmi miniszter és Pop lovag osztályfőnök ma délben Budapestre érkeztek. Délután a kereskedelmi miniszteriumban értekezlet volt az argentinai huszárbehozatal dolgában, melyen az osztrákokon kívül Hieronymi Károly gróf és Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszterek vettek részt. A megbeszélések részleteit még nem hozták nyilvánosságra.

— **A szerb kereskedelmi szerződések.** Belgrádból jelentik: Az osztrák-magyar szerb kereskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslatot holnap terjeszti a kormány a skupstina elé. A törvényjavaslatot előzetesen a pénzügyi bizottsághoz fogját utasítani, maga a skupstina csak akkor veszi tárgyalás alá, ha a magyar képviselőház is megkezdte a tárgyalást.

— **Híresztelések Jeszenszkyről.** A Reichspost jelentést közöl, mely szerint Jeszenszky államtitkár legközelebb elhagyja állását. A Reichspost hírével szemben ma délben cáfolatot tettek közzé, amelyben a Jeszenszkyre való híresztelést alaptalannak jelentették ki.

„A kis óvó-kisasszony beteg. Persze nem csoda! Megverte az Isten. Megfázott. Minek megy az erdőbe szerelmeskedni? Minek csavarja el annak a szegény, sápadt kis tanítónak a fejét?”

Többen úgy vélekedtek, hogy nem az óvó-kisasszony csavarta el a tanító fejét, hanem fordítva van, a tanító bolondítja a lányt, de hát azért leány a leány, hogy vigyázzni tudjon magára, ha ne kerüljön hirbe . . . Ez csak egy kis lecke annak a „raffinált”, szende arcú óvó-kisasszonynak.

Hogy honnan indult ki a pletyka? Ez: soha se lehet kutatni faluban. Ha egyszer megszületik, a legkisebb pontból egész buborékokat fujnak fel . . .

Ilma láza mind veszedelmesebb mérveket öltött, tüdőgyulladás egyre komplikáltabb lett és a 65 esztendő takarítónón kívüli senki sem látta a szegény leány kinos vergődését . . .

Másnap jött újból egy levél. Bárdos Sándor írta. Felbontatlanul került ez is az előbbi két levél mellé, pedig egy szegény tanító előtt egyre ott táncoltak a sorok, amit irt a kis óvónőnek: „Édes Ilmacskám! Bocssáson meg, hogy így bizalmasan kezdem már a megszólításnál, de most egy újabb örömhirt kell magával közölnöm. Tegnap levelemben csak az én megválasztásomról írtam, most pedig azt adom tudtára, hogy a maga számára is van itt egy állás. Még nincs

A színház bajai.

(Miért van hideg a nézőtér?! — A Thalia színházi lap. — Egy havi műsor. — Zárt ülés.)

Debrecen város színházi bizottsága ma délután 4 órától kezdődőleg ülést tartott, melyen a jelenlevőket élénken foglalkoztatták ama színházi ügyek, amelyeknek tárgyalása nagyon is aktuálissá vált.

Igen üdvös intézkedést tettek abban az irányban, hogy a nézőtérre a szinpadról áramló hideg megszüntessék s ne legyen oka a közönségnek kpanaszra a hosszú felvonások miatt, amelyek igazán türelmetlenek voltak olykor eddig. Megérdemelt megrovásban részesítette a bizottság a színház vezetőségének azt a „reformját”, hogy kiad egy „hivatalos lapot”, melyet a színház feldicsérésére, más lapokkal való polemizálásra és hirdetésekre használ fel, ahelyett, hogy rendes szinlapokat nyomtatna. A bizottság fölkerlte a tanácsot, hogy a régi szinlapok nyomtatására kötelezze az igazgatót.

A személyes természetű ügyek peritaktálására egyébként a bizottság **zárt-ülést** rendelt el, miután azok szoros összefüggésben vannak az egyes színészek ekzsztenciális érdekeivel s azért mert egyes szereplők ellen talán kifogást emel a bizottság, akiket Zilahy nem fog szerződteni jövőre, de nem feltétlenül szükséges azok működését a nyilvánosság előtt pertraktálni. Így azok más színháznál boldogulást találhatnak.

Ezen zárt-ülésem mutatták be a jövő évi társulat műsorát és a színház munkaprogramját, melyet mint értesülünk, a bizottság egyelőre megnyugvással vett tudomásul. A mint a névsor végleges lesz, nyilvánosságra kerül s ez esetben mi is foglalkozni fogunk azzal.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Jelen voltak: Vecsey Imre elnökle alatt Könyves Tóth Mihály tanácsos, színházfelügyelő, Kernhoffer József, dr. Tüdös János, Márk Endre, Komlóssy Dezső, Tóth István,

pályázó. Az igazgató szavát birom, jöjjön ide és az állás a maga számára biztos lesz!! Ez egészen más vidék. Itt civilizáltabbak az emberek . . .

Borus, szomorú nyári nap volt és szegény Ilma állapota is egyre szomorubb, agasztóbb lett. Mintha a természet is megérezte volna, hogy valahol egy ártatlan lány bucsuzik az élettől, megeresztette könnyeit és hideg sűrű csöppekben esni kezdett . . .

Másnap a kis tanító nyugtalanul várta a postát. Várta Ilma értesítését arra nézve, mikor jön? Várhatta szegény . . . Ilma már ugyan utra tért, de olyan utra, ahol nem kell rettegni semmiféle tövistől, ahol nem kell félni a viharoktól, a megviseltetésektől, a mosdatlan száznak veszedelmes beszédjétől . . . Menyei fényesség vezette ez uton és Ilma tisztán, ártatlanul, szüzies fehérségben indult el . . . A temetésén közönyösek maradtak az emberek és mikor legördült a kis fakoporsó a mélységbe, még akkor is hallatszott egyesek suttogása:

— Isten büntetése . . . Ne tért volna a rossz utra . . .

És nem volt senki se, aki egy szóval is megvéde volna a szegény kis óvónőt. Az, aki megtette volna, messze tőle várta, hogy mikor jön Ilma, akinek tiszta, fehér lelkét csak ő ismerte igazán.

Várhatta szegény!

Lia.

az igazgatóság képviselője: Irmay Béla és dr. Tóth Emil jegyző.

Felovassák a mult ülés jegyzőkönyvét, Komlóssy Dezső a bérletelőjegyzésekhez szól hozzá egyes bérlők érdekében.

Tóth István előadja, hogy a jegyzőkönyvben említett színházi átalakítások nem mindenikét teljesítette a mérnöki hivatal.

Ezek után a jegyzőkönyvet hitelesítették azzal a pótlással, hogy a tanácsot felhívják, miszerint ezeket a pótlásokat rendeljék el.

Tóth István azt indítványozza, hogy a színházi vasfüggönyről távolítsák el a reklámfüggönyt s azt külön függönyként használják a vasfüggöny után. A vasfüggönynek alig pár percig kell lehuzva maradni, azután leereszthetik a hirdető függönyt.

Komlóssy Dezső pártoja Tóth István indítványát.

A bizottság úgy dönt, hogy mielőtt ez ügyben véglegesen határozná, helyszíni szemlét tart a színházban.

A hideg nézőtér és a hosszú felvonások.

K. Tóth Mihály dr. kulturatanácsnok előadja, hogy a színházban hideg van s a nézőtér nincs kellőképpen fűtve. Felszólította levélben az igazgatót, de még azután is merültek fel panaszok.

Kernhoffer József maga is tapasztalta ezt, különösen akkor, mikor a függönyt felhúzzák.

Irmay Béla színházi titkár jelenti, hogy az egyik fűtőkazán el volt romolva egy ideig. Később ezen segítve lett. A baj az, hogy a rendőrfőkapitány úgy intézkedett, hogy csak az aznapi diszletek maradhatnak a szinpadon. A diszleteket így mindennap kihordják délután s ez alatt a szinpad kihül, amely körülményen estig nem lehet segíteni, akármilyen erősen fűtenek.

Rostás István főkapitány: Van kézi diszletraktár, nem kell a diszleteket az utcai kapukon kihordani. Azt nem lehet megtűrni, hogy a szinpad tele legyen diszletekkel.

Irmay Béla azt feleli, hogy a kézraktár nem felel meg a célnak.

Kernhoffer József: Tessék délelőtt elvitetni a diszleteket.

Irmay Béla: Akkor próbák vannak. — Diszletpróbát csak délután lehet tartani.

Rostás István főkapitány megjegyzi, — hogy egy diszletet az aznapi előadás diszletén kívül megengedett a szinpadon tartani.

Zádor Lajos: Még a Vigszínházban is érez valami hideget a nézőtér közönsége, mikor a függönyt felhúzzák, a szinpadról jövő hideg áramlatok miatt.

Márk Endre: Ez ügyben vizsgálat lett tartva s kimondták, hogy az első emeleti részben van hely, ahol egy heti diszletet el lehet helyezni.

Irmay Béla: Ez csak a butorok részére jelöltetett ki.

Rostás István: Igen, itt nem lehet diszletet elhelyezni. Az a baj, hogy kevés a diszletező személyzet. Ezért kell sokáig szállítani a diszleteket s ez alatt persze kihül a színház. Ez az oka a hosszú felvonásoknak is. Kevés a személyzet s gyakorlatlan is, mert sok régi műszaki munkást újjakkal cseréltek fel.

Tóth István: A vasfüggönyt az előadások előtt egy negyed órával fel kellene huzni, hogy a szinpad és nézőtér levegőjének hőfoka közti különbség kiegyenlítődjék.

Rostás István: Lehetne akár 6 óraker is felhuzatni a vasfüggönyt, csak egy órával előbb kell kirendelni a tüzoltó személyzetet.

Kernhoffer József: Intézkedni kell jegyzőkönyvileg, hogy a műszaki személyzet szaporítása tekintetében a szinigazgató felszólíttassék.

A bizottság a fűtés és a diszletek szállítása ügyében felhívást intéz a tanácshoz, hogy Zilahival szemben járjon el s figyelmeztesse a műszaki személyzet szaporítására is.

Ezután Irmay Béla színházi titkár a jövő havi műsort mutatja be, november 15-től december 15-ig.

A bizottság a műsort tudomásul veszi.

Szendró Sándor

zongora és hangszerkészítő Debreczen.

Zongora, gramofon és hangszer áruháza

Batthyány-u. 22. sz. alá

helyeztetett át.

Telefon sz. 729.

Telefon sz. 729

Viegerslóból

A színház lapja és az öndicséreték.

Márk Endre a színházi lapról: a Tháliáról emlékszik meg. Másutt is van színházi ujság, de nem a színház adja ki s emellett az igazgatóság hivatalos hírlapot is nyomtat. — Debreczenben minden időben volt színlap, most is azt kívánja, hogy Zilahy adjon ki külön színlapot. Javasolja, hogy a régi színlapot a maga eredetiségében adja ki a színház igazgatósága s ne használja ki a lapot dicséret-ádkra, más lappal való polemizálásra stb.

K. Tóth Mihály: Ő ez ügyben értekezett Zilahyval, 300 előfizetőnek meg a lap, a többi lapok szöveg nélkül, csak a színlapal s a körzeti-hirdetéseivel jelennek meg.

Márk Endre: Jelenjen meg hirdetések nélkül. Tessék megnézni, a fővárosban sehoh sincs egyik színházi lapban sem hirdetés.

Irmay Béla: A fővárosban is akarták a hirdetések színlapot, de ott a még fennálló szerződések nem engedik.

Komlóssy Dezső: Hirdetések lehetnek rajta, de szöveg ne legyen benne.

Zádor Lajos: Bizony szereti a közönség, ha a darab meséje ismertette van.

Kernhoffer József: Ez igaz. A darab meséje rajta lehet, csak önmagukat dicsérető kommunikék ne legyenek abban.

A bizottság 4 szavazattal 3 ellen kimondta, hogy a régi színlapokat állítsa vissza az igazgatóság. Ezt fogja javasolni a tanácsnak, mely ez ügyben véglegesen dönt.

Ezután az elnöklő Vecsey Imre főjegyző a jövő évi szerződés megbeszélése tárgyában zárt ülést rendelt el.

Debreczeniek az Országos Reform-Klubban

Lengyel Imre ünneplése.

Tegnap este alakult meg a budapesti Royal-szálló nagytermében az Országos Reform-Klub, mely az általános titkos választójog, a szociális haladás, a modern Magyarország megteremtésének demokratikus problémái megoldásáért tűzte ki feladatául. A gyűlésen Bánffy Dezső báró elnökölt, és hangoztatta, hogy az új klub célja a kultúra és a demokrácia fejlesztése lesz. Messinger Simon mokrácia fejlesztése lesz. Messinger Simon programját, melylyel a magyar társadalom radikális haladásának egyesíteni akarják összes tevékeny híveit. Indítványára kimondották a megalakulást és elfogadták az alapszabályokat, melynek ötödik pontjában a klub helyiségében eltiltják a szerencsejátékokat. Sándor Pál országgyűlési képviselő szólott azután, helyeselve az alakulást, mely olyan ideálokat teremthet, melyekkel a szabad gondolat alatt hozza össze a polgárságot. Jászi Oszkár azt hangsúlyozta, hogy csakis úgy szabadulhat az ország a bécsi és a nagybirtokos-abszolutizmus alól, ha a magyar politika hagyományos értékeit igyekszünk átkovácsolni és megteremtjük a testi és szellemi munka szolidaritását. A vidéki tagok nevében Ghyzsy Elemér jelentette be csatlakozását, Kunfi Zsigmond pedig a szociáldemokrata tagok nevében üdvözölte a klubot.

Ezután elnökké Bánffy Dezső báró választották, majd megalakították a tisztkart, az igazgatóságot és választmányt. A debreczeniek közül beválasztottak:

Az alelnökök sorába: Bakonyi Samu országgyűlési képviselő.

Az igazgatóságba: Degenfeld József gr., nyugalmazott főispán, Lengyel Imre nyugalmazott kir. ítélő táblai bíró, Tüdös János dr. országgyűlési képviselő.

A választmányba: Ferenczy Gyula dr. főiskolai bölcsész-tanár, Jászi Viktor dr. jogakadémiai tanár, Kovács Gábor dr. jogakadémiai tanár, Kun Béla jogakadémiai tanár, Legányi Gyula dr. orvos, Szávay Gyula író, kereskedelmi és iparkamarai titkár.

A közgyűlést a Royal-szálló termeiben bankett követte, melyen számos felköszöntő hangzott el. A lakomán meleg ovációkban részesítették Lengyel Imre nyugalmazott táblabíró, Szende Pál dr., az Omke főtitkára ugyanis emlékeztette a klub tagjait arra a napra, amelyen Lengyel Imre Hajdu várme-

gye törvényhatósági bizottsága elé terjesztette a *szekularizációra* vonatkozó indítványát, mert ez az indítvány volt tulajdonképpen első kiinduló pontja annak a mozgalomnak, mely most a Reform-Klubot megalkotta. Lengyel Imre hatásos tósztt keretében mondott köszönetet az ünneplésért és az általános választójog mielőbbi megvalósulásáért üritette poharát.

A katonai reformok.

A magyar delegáció ülése.

Bécsből táviratozzák, hogy a magyar delegáció teljes ülése ma délelőtt 10 órakor folytatta a hadügyi albizottság jelentésének folytatását.

Elsőnek Hoffmann Hugó altábornagy szólalt fel, hogy reflektáljon az általános vitában elhangzott felszólalásokra. A felszólalók nagy része azt követeli, — mondta az osztályfőnök — hogy a hadügyminiszter a hadsereg fejlesztésénél legyen tekintettel az ország teherviselési képességére. A hadügyminiszter honorálja ezeket a kívánságokat, mert hisz oly költségvetés, amely nincs tekintettel az állam teljesítő képességére, nem 10—11 millió többletkiadással szokott záródni. A hadügyminiszter számol az ország anyagi viszonyaival és teljes tudatában van annak, hogy a véderő fejlesztésének lépést kell tartania a gazdasági viszonyokkal. A véderőtörvény benyújtása a honvédelmi miniszter feladata és hogy milyen legyen ez a törvény, a felett a törvényhozás van hivatva dönteni. A katonatisztek helyzetére vonatkozólag kijelentheti, hogy a ma szolgáló tiszteknek nincs okuk panasza. Már két év óta hangoztatott kívánsága volt a képviselőháznak és az országos bizottságnak, hogy a tisztikar helyzetét megkönnyítsük különösen anyagi tekintetben. Az idén végre sikerült oly tőkét szerezni, amelyeknek segítségével a tisztikar a maga anyagi viszonyait csekély kamat fizetése mellett teljesen rendezheti. A legénység anyagi helyzetének javítására is megtörténtek a szükséges lépések. Apponyi Albert gróf azt mondta, hogy a két évi katonai szolgálatnál elég az öt évi szolgálat, mert a hadi állomány egy harmadrésze képezi a békeállományt. Ez számtani feladatnak helyes, de a gyakorlatban nem válik be. Nekünk tartalékra szükségünk van a véradó pótlása céljából. A póttartalék csak kényszerintézmény, mert ez egyenesen fejtetőre állítása az általános védkötelezettségnek. De szükség van reá, mert nem lehet mindenkit 3 évre — ezután 2 évre — elvonni polgári foglalkozásától, ezért a póttartalék mindig fenn fog állani. Az nem felel meg a valóságnak, amit több szónok is felhozott, hogy az osztrák-magyar hadseregben túl sok a tiszt. A tisztok száma a harcgyűléshez és nem a békeállományhoz igazodik. A magyar tisztok csekély számának főoka az, hogy a középiskolát végzett magyar ifjak nem igen vágyódnak a katonatiszti pályára, pedig a legnagyobb örömmel fogadnák őket.

Tisza István gróf és Bakonyi Samu dr. felszólalásai után a delegáció elfogadta a hadügyi költségeket.

A részletes tárgyalás előtt a hadügyi jelentésekre vonatkozó határozatokat olvasták föl.

Tisza István gróf hosszabb beszédet mondott. Kéri a függetlenségi pártot, hogyha már eddig lemondott lassanként a hadügyi programja kilenc tizedrészéről, akkor arról az egytized részről is mondjon le, ami még megmaradt.

Apponyi Albert gróf: A függetlenségi párt a minimumra mérsékelte a maga katonai követeléseinek programját, azonban amikor a monarchia megerősödést nyert, rögtön megszüntek azt remélni, hogy a program minimumával is lehetne sikert elérni.

Kossuth Ferenc, Héderváry Károly gróf és Holló Lajos személyes felszólalásai után az ülés véget ért.

Délután 4 órakor folytatták a tanácskozást, amely a hadügyi költségek megszavazásával befejezést nyert.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A koleráról.

Tüdös Kálmán dr. előadása a Szabadiskolában.

A debreceni szabad iskola sorozatos előadásai iránt — úgy látszik — örvendetes módon fokozódik a közönség érdeklődése. A ma esteli előadáson, mely az ipartestület disztermében folyt le, Tüdös Kálmán dr. városi tisztii főorvos gyönyörködtette tanulságos és élvezetes előadásával, a szép számban megjelent intelligens közönséget. Igazi művészi előadói képesség, a tárgynak mélyen járó ismerete és minden apró momentumra kiterjedő figyelmesség tették csak lehetővé, hogy egy olyan tárgyon, mint a minő a ma esteli volt, a közönség másfél óra hosszat a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel csüggyön.

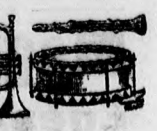
A koleráról tartott szabad előadást Tüdös Kálmán dr. Elmondta a kolera keletkezésének történetét, ismertette a betegség tüneteit, a védekezés módját és a hatóság feladatát és tevékenységét. Közben élénken illusztrálta előadását itt-ott megtörtént epizódokkal. A kolera-bakteriumokat fényképekben mutatta be az érdeklődő közönségnek. A képek kézről-égre jártak és a hallgatóság nagyító üvegen keresztül szemlélte a csudás jószágokat, melyek picinységük dacára nemritkán egész földrészeket tudnak rettegsben tartani.

Tüdös Kálmán dr. Jókai Mór „Régi jó táblabírák” című művének felemlítésével kezdte előadását. Érdekes és jellemző különbséget állapít meg a regényben szereplő kolerás világ és a mai valódi kolera között. A kolera a valóságban csak addig jelentett elháríthatatlan veszedelmet az emberiségre, a míg nem ismerték és a védekezésben járatosok voltak az emberek. Indiában ma is állandó kísértő jelenség a kolera, mert ott a nép egészen műveletlen. Egész vidékeket mocsarak borítanak. Régi feljegyzések szerint a kolera felismerésének ideje 1816-tól 1823-ig terjed Európa határán belül 1826. óta ismerik a kolerát. Európának már majdnem minden országát bejárta, amikor végre 1831-ben Magyarországra is bekopogtatott. Az 1886-ik évben Magyarországon 2724 megbetegedés fordult elő. A veszedelmes kór rohamosan terjedt.

Hiába volt minden kapkodás. 1891-ben már az egész ország lakosságát rémületbe ejtette a fekete rém. Hozzánk Debrecenbe is ellátogatott és itt ekkor összesen három esetben állapították meg az ázsiai kolerát.

Az 1884-ik évben Koch Róbert, európai híri orvos-professzor indiai tanulmányutrá indult és ezen tanulmányuton fedezte fel, hogy a kolera bakteriumai az emberi ürülékben fellelhetők. Orvosi körökben sok érvvel igyekeztek ezt megdönteni, azonban minden kísérlet Kochnak adott igazat. Ezek a bakteriumok oly kicsinyek, hogy csak 700—800-szoros nagyítással láthatók.

A bakteriumok terjedése két feltételhez van kötve: először, hogy az emberi szervezetbe bejuthassanak és másodsor, hogy ha már bejutottak, ott megélhessenek. A védekezésnek tehát e két irányban kell kiterjeszkednie. A bakteriumok terjedésének szaporá-

ságára elég csak annyit megemlíteni, hogy azok minden másodpercben megkésztetődnek. A bakterium a langyos hőfokot kedveli, ellenben a napfény, szél, ugyisintén a tiszta, szűrt víz megölő ellenségei. Tíz-husz fokos hidegben a bakterium, ha egészen nem pusztul is ki, de alább hagy szaporúságával. Innen van az, hogy hideg tél idején rendszeren a kolera szünőfélben van. Az azonban nem áll, mitha a tél magában véve teljesen megszüntetné a kolera. Példa erre Oroszország, ahol állandóan dühöng e veszedelmes fekete rém.

Fertőtlenítő anyagok a kolera ellen: karbolsav, szublimát, továbbá minden sav, ha vízzel hígítva van is. A szesz, alkohol szintén alkalmas védekező szerek. Most legújában felfedezték, hogy a klórvíz is hatalmas szolgálatot tehetünk a kolera elleni óvintézkedések terén. Egy milligramm klórvíz egy liter vízben keverünk és ezt használjuk táplálkozásra: ez minden bacillust megöl.

A bakteriumok terjedését nagyban elősegítik az élelmiszerek terjesztésével is. Minden élelmiszert a fogyasztás előtt legalább 100 foknyira hevíteni kell, akkor biztosak lehetünk abban, hogy ezzel megöltük az élelmiszerekben volt esetleges bacillust. A ruhaneműk is nagy mérvű terjesztői a bakteriumoknak. Ezt bizonyítja az is, hogy a nők, akik általában a ház körül a ruhaneműekkel inkább foglalkoznak, nagyobb számmal szerepelnek a kolera betegek között. A legyek is sok esetben széjjel hurcolják a kolera bacillusokat. De talán legfőbb terjesztői a hajók, vasutak és minden más közlekedési eszközök. A talajviszonyok is nagyban befolyásolják a kolera terjedését. Hamar átmedvesedő, nyirkos talaj kedvez a bacillusoknak. Debrecen e tekintetben szerencsés, mert az itteni talajviszonyok nem tenyésztői a bacillusnak. Ha régen óhajtott vízvezetékünk elkészül, nyugodtak lehetünk, hogy annak vize, mely 150—200 méter mélységnyire lesz a földben, nem könnyen lesz megfertőztethető.

Sok függ még az emberi szervezet arra való hajlandóságától is. Az emberi szervezet tulcsigázása, mely akár a sok munkától, akár az élvezetek tulságos igénybevételéből ered, mindenképpen tenyésztője a bakteriumnak. A szegénység, műveletlenség, a nyomorúságos szociális viszonyok nálunk is igen megnehezítik a védekezést.

Régebben a hatóságok ugynevezett vesztgár alá vették a kolera-gyanus vidékeken élő embereket, mely abból állott, hogy nem ritkán negyven napig is fogva tartották az embert. 1873-ban azonban ezen intézkedéseket, mint az egyéni szabadság flagrns megsértését, mindenütt megszüntették. A kolera-gyanus egyének helyhez kötött megfigyelése ma öt nappal hosszabb időre nem terjedhet.

Érdekes a közönség és általában a hatóság kapkodása akkor, mikor valamilyen járvány közeledik. Talán mindenütt úgy van, nemcsak nálunk Debrecenben, hogy igazi nagy takarítást és tisztogatást csak akkor végzünk, ha a járvány a határunkon kopogtat. Három év előtt a tifusz, most az elmúlt nyáron pedig a kolera fenyegetett meg bennünket. És volt is ekkor egy darabig tisztség és rend. De a tisztságra mindig szükség van, mert ez az a kolera-riasztó szer, melyet régebben ugyan az emberek vasvállal akartak pótolni, kiállván a falu szélére és felfegyverkezvén, eldöntötték:

Falu végén a vasvella,
Mégis bejön a kolera.
Nem urakra, nem papokra,
Csak a szegény parasztokra.

Színház és művészet.

A színház műsora.

Pénetek: Karenin Anna. (C. bérlet.)
Szombat: Karenin Anna. (A. bérlet.)
Vasárnap este: Hajduk hadnagya. (Kis bérlet.)

Parasztbecsület. Mascagni egyfelvonásosa került tegnap színpadra ismét, valamivel jobb ensemblé mellett, mint legutóbb. A karok helyrehozták multkori mulasztásaikat, most precízül működtek közre. Zilahyné S. Vilam hatalmas művészete dominálta most

is az összezt, amelyben ez alkalommal még kevesebb szerencsével énekelte Turiddu Száthó János, aki erős indispozícióval küzdött. Az operát megelőzőleg a bájos zenéjű Szenes leányt, legényt elevenítették fel. A pompás apróságban nagyon kedves volt Szilassy Etel s hozzájárultak a kellemes hangulatok keltéséhez Horváth Kálmán, Ligeti Lajos és Déry Alfréd. A két darab közti szünetet a kis szinpadratermett primadonna, — Strelinger Annuska énekelte és táncolta keresztül, igen nagy siker mellett. Sok-sok taposot, virágot s egyéb ajándékot is kapott.

Karenin Anna. A színházi iroda jelenti: Holnap pénteken és holnapután szombaton újból a Tolstoj regényéből készült idegrázó dráma, a Karenin Anna van műsorra tűzve. Mi sem igazolja jobban e szenzációs újdonság hatalmas sikerét, mint az a rendkívüli érdeklődés, mely a Karenin Anna mindegyik előadása iránt nyilvánul. A cimszerepet, csak úgy, mint eddig, T. Csige Böske adja.

Hajduk hadnagya. A színházi iroda jelenti: Vasárnap lesz a reprise a Hajduk hadnagya című operettnek, mely a következő kiadásban kerül színpadra: Jadriga grófnő Zilahine, Blanschfort ezredes Torma, Balajti Szántó, Vivenot Payer M., Kressenbom Nádor, Bischoffshofen Fábán M., Boronai hajduk hadnagya Horváth, Hajas őrmester Borbély, Barbarina felesége Szilassy, Gaston karret Bárdos, Diego Albufera Kemény, Szép Igig Ligeti.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

A közkórház 16 ezer koronája.

A miniszter és a költségvetés.

Vasárnap vezetőcikkelyben foglalkozott a *Debreceni Független Ujság* a debreceni közkórház mizériáival, amelyek kizárólag az anyagi ügyekre vezethetők vissza. Nevezetesen a miniszterium az elmúlt években minden esetben módosításokat eszközölt a közkórház költségvetésén s nagyon leverte a napi ellátási költségek összegét.

Az 1911. évi költségvetést most küldte vissza a miniszter és most már, — vezető férfaink személyes közbelépése révén, — fel-emelte a jelenlegi 98 fillér napi költséget a kívánt 2 korona 2 fillérre, de azért a költségvetés kiadási tételein több olyan módosítást eszközölt, amelyek nem válnak a kórház előnyére.

Igy, — elismerjük a kórház érdekében — nem engedte meg, hogy a kórház a városból kölcsön kapott 16.000 koronát a jövő évben törleszthesse. Ez nagyon előnyös lenne a kórházi pénztárnak, de akkor viszont nem számíthat a városnál újabb kölcsön támogatásra s felzavarja a városi költségvetés számításait.

A mai tanácsülés foglalkozott ezzel az ügygyel s *Roncsik* Lajos főszámvevő bejelentette, hogy a házipénztár a 2000 koronára számít, mint kölcsöntörlesztésre. Annak az aggodalmának adott egyébként kifejezést, hogy ha most belenyugodnának a miniszteri döntésbe, akkor esetleg elveszti a város az egész 16.000 koronát.

A tanács ezt az ügyet kiadja a kórházi bizottságnak.

Mi a magunk részéről bármint szeretnénk is a kórház anyagi ügyeinek javítását, azt tartjuk, hogy a kölcsönt vissza kell fizetni, miután e szerint készülték a költségvetések.

Ezzel szemben azonban meg kell találni a városnak a módot arra, hogy a kórházat segítse s annak helyzetén javítson tőle telhető módon.

Öngyilkos főhadnagy.

Bécsbe ment meghalni.

Az egyik bécsi kaszányában tegnap reggel öngyilkos lett Weingartner Károly, a 37. gyalogezred főhadnagya. Az életunt katonatiszt 34 esztendő és tavaly helyezték át Bécsbe Nagyváradról, ahol hosszabb ideig szolgált. Magyar származású katonacsaládból való: apja nyugalmazott ezredes, nővére egy őrnagy felesége.

Weingartner főhadnagy zárkózott, komor életet élt Bécsben, reá volt bízva a tisztí étkező ellenőrzése, ami igen sok idejét igénybe vette s e miatt csaknem állandóan a kaszányában tartózkodott. Két hónapja alig hagyta el egyedül a kaszányát.

Tisztvárosi nagyon kevésé ismerték a magánügyeit. Annyit tudtak róla, hogy gyakran látogatja meg egy előkelő külsejű magyar nő, a barátnője. Még annyit sikerült megtudniok, hogy a nő Nagyváradról jár fel Bécsbe.

Legutoljára hat héttel ezelőtt jött Bécsbe a titokzatos nő. Azóta mindennap meglátogatta a főhadnagyot, akivel heves jelenetei voltak. A nő azt akarta, hogy a főhadnagy vegye el feleségül, de Weingartner hivatkozott arra, hogy már harmincnégy éves és még mindig főhadnagy — tehát semmi reménye, hogy megfelelően emelkedhessen.

A főhadnagy látogatóját mindez nem rettentette el. Minden reggel felkereste Weingartner, tegnap is együtt reggelizett vele. Mikor a nő elment, Weingartner agyonlötötte magát.

Több levelet hagyott hátra: egyet ezredparancsnokának, egyet szüleinek, egyet pedig nővéreinek.

Nagyváradról jelentik: Weingartner főhadnagy nagyváradi barátnője Miklósi Ilona pénztárosnő, egy igen csinos leány, aki szerelmével üldözte a főhadnagyot. Weingartner apja Besztercén luteránus pap.

A banktárgyalások anyaga.

A képviselőház munkaterve.

A bankkérdésben a szakreferensek tárgyalása még nem fejeződött be. A szakreferensek öt külön javaslatot dolgoztak ki. Ezek a javaslatok a következők: Az új bankszabados szövege és terjedelme. A bankstatutumoknak ehhez képest való megváltoztatása. A bankjegy-kontingens és a váltópénzrendszer megállapítása. Az érmeszerződés. Az értékszerződés.

Az öt javaslat közül az első 1817-ig biztosítja az Osztrák-Magyar Bank részére a bankjegy kibocsátás kizárólagos jogát. 1917 tudvalevőleg egy finánciális magyar csomópont, amely alkalommal az összes nemzetközi szerződéseink lejárnak. A második javaslatban helyezik el a készfizetések kötelező felvételére vonatkozó intézkedést. A harmadik, negyedik és ötödik javaslat, mint címeikből is látható, főként banktechnikai tartalommal bír, de a harmadik különösen fontos azért, mert a bankot az eddiginél nagyobb adómentes bankjegy kibocsátására fogják feljogosítani.

Most folyik a javaslat első megszövegezése, amelynek befejezése után a magyar és német nyelvű konkrét fogalmazványok a két pénzügyminiszter elé kerülnek végleges megállapítás céljából.

A most felsorolt javaslatok közül az első három és az utolsó kettőt egybefoglalva egy-egy törvényjavaslatba, az öt javaslatot mint két-két megegyező szövegű javaslatot nyújtják be a törvényhozásokhoz. Popovics Sándor bankkormányzó kijelentette, hogy a javaslatoknak végleges megszövegezése előtt a bank is megteszi megjegyzéseit, mert a ja-

Magyar.

...napi...
...Károly, a 37.
...katona-
...helyezték át
...sszabb ideig
...atonacsalád-
...edes, nővére
...rközött, ko-
...bizva a tiszti
...idejét igény-
...ndóan a ka-
...hónapja alig

...é ismerték a
... , hogy gyak-
...külsője ma-
...nyit sikerült
...dráról jár fel
...t jött Bécsbe
...nap megláto-
...ves jelenetei
...a főhadnagy
...ner hivatko-
...égny éves és
...t semmi re-
...edhessen.
...mindez nem
...ereste Wein-
...gelizett vele.
...r agyonlötöte

...egyet ezred-
...t, egyet pe-
...ngartner fő-
...Miklósi Iona
...ny, aki sze-
...t. Weingart-
...p.

anyaga.

...erve.
...erensek tár-
...A szakrefe-
...tak ki. Ezek
...j bankszaba-
...bankstatutu-
...változtatása.
...ltópénzrend-
...dés. Az ér-

...1817-ig biz-
...k részére a
...jogát. 1917
...gyar csomó-
...szes nemzet-
...második ja-
...selek kötelező
...t. A harma-
...mint címeik-
...ai tartalom-
...n fontos az-
...agyobb adó-
...fogják feljo-

...megszövege-
...a magyar és
...ányok a két
...egleges meg-
...közül az első
...oglatva egy-
...vaslatot mint
...vaslatot nyujt-
...povics Sán-
... hogy a ja-
...rezése előtt
...t, mert a ja-

vaslatban foglalt szerződésnek ő az egyik részese.

Mindezek a munkálatok még ezt a hónapot igénybe veszik és a javaslatok a jövő hónap elején kerülnek a parlamentek elé.

Egy hét múlva ül össze ismét a képviselőház, hogy tárgyalás alá vegye néhány kisebb vicinális javaslat elintézése után a polgári perrendtartás reformját. Ezalatt az idő alatt tárgyalja le a pénzügyi bizottság a jövő évi költségvetést, amelyet december elejére szándékoznak napirendre tűzni. Ugyanekkor kerül sorra a bankszabadság meghosszabbításáról szóló két törvényjavaslat is, valamint ebben az időben a közös miniszterek újabb delegáció összehívását fogják kérni, hogy rövid közösügyes indennitást kérjenek, mert a jövő évi közös költségvetést csak februárban terjesztik a delegáció elé.

A táblabíró rágalalmazási pöre.

Folytatólagos tárgyalás.

Ma folytatta a szegedi törvényszék Simon Ákos táblabírónak Petrovics Mihály főszolgabíró ellen indított rágalalmazási pörét. Petrovics ugyanis azzal rágalmazta Simont, hogy a feleket Polgár közjegyző javára befolyásolta, hogy kártyázás közben kibicpénzt fogadott el, hivatalos hatalmával visszaélt stb.

A mai tárgyaláson a tanu terhelően vallottak a táblabíró ellen és nagyrészt beigazolták a főszolgabíró állításait.

Montag Henrik csanádmezei birtokost hallgatták ki először. Elmondja, hogy a battonyai kaszinóban szokásban volt kibicpénzek elfogadása. Egy alispán is fogadott el ilyen pénzeket.

Védő: Ki volt ez az alispán?

A tanu nem akarja megnevezni az alispánt, majd azt mondja, nem emlékszik rá.

Papp József, a kaszinó elnöke is hasonlóan vall. Arra a kérdésre, hogy korrekt dolognak tartja-e a kibicpénzek elfogadását, tagadólag válaszolt.

A legfontosabb tanu volt Polgár József battonyai közjegyző. A kibicpénzekről elmondja, hogy egy alkalommal vacsorán voltak Simonnál és a táblabíró a nyerőktől pénzt szedett el gyermekei számára. Minden gyermekének 5-6 koronát szedett.

Ezután következett az özvegy Verhovayné végrendeletének ügye. Polgár elmondja, hogy Simon eljött hozzá és megkérdezte, hogy hagyott-e neki valamit az özvegy. Mikor ő tagadólag válaszolt, a táblabíró szemrehányásokkal illette és azt mondta, hogy ő rokona Verhovaynénak és kérte őt, mint közjegyzőt és jóbarátját, hogy eszközöljön ki valami hagyományt az özvegytől. A fiókvégrendelet készítésénél tényleg ki is eszközölt számára ötszáz koronát. Simon azt kívánta, hogy minden gyereke számára kétezer koronát kérjek Verhovaynétól, de Verhovayné nem nagyon akarta elismerni a rokonságot.

Az elnök és a védő kérdéseire elmondja azután a tanu, hogy ő ugyan még ma sem kapta meg a közjegyzői díjazást, de az ötszáz koronát a táblabíró unszolására még a leltározás előtt kivette és levonta azt a száz koronát, melylyel a táblabíró neki tartozott. A leltározást ezután visszautasította, egyrészt azért, mert a dologról már nagyon sokat beszéltek Battonyán, másrészt pedig, mert a községi jegyzőnek akarta juttatni.

A bíró kérdéseire elmondja még, hogy az egész hagyaték „olyan Csáky szalmája volt”. A táblabíró a hagyatékából gyermekei számára apró csecsebecskéket vett el.

— Tisztességes dolog ez? — kérdezte a védő.

— Rokonoknál szokásos, bár nem megengedett.

Betörő postaszolga.

Kifosztották a konyári postát.

A közeli Konyár községből írja tudósítónk, hogy az ottani postahivatalt kirabolta Molnár Imre 21 éves postaszolga, aki felebbvalóinak bizalmát használta fel alattomos terve végrehajtására.

A konyári postahivatalt, csak nemrég állította fel a nagyváradai postaigazgatóság, mindamellett máris élénk a forgalma. A postahivatal kezelésével az igazgatóság özv. Nagy Istvánnét bízta meg, akinek hamarosan felügyeletelt munka elvégzésében a fivére, Varga Emil konyári segédjegyző segítkezett.

A napokban a postakezelőnek valami dolga miatt el kellett utaznia a községből. A postahivatalt átadta fivérének, hogy míg ő távol lesz, intézze el a sürgős munkákat.

Varga Emil elvégezvén a dolgát, délután öt óra tájban eltávozott a hivatalból. A postakezelő szobáját, mely az irodába nyílt, Molnár Imre postaküldőre bízta, hogy zárja be. A szolga azonban csak látszólag zárta be az ajtót és a kulcsot átadta Varga Emilnek, mire mind a ketten eltávoztak a hivatalból.

Molnár Imre postaszolga este hét óra tájban visszatért a postahivatalba. Beosont a szobába, ahonnan a nyitva hagyott ajtón bement az irodába. Nyomban hozzálátott a munkához és pár perc alatt felszakította az íróasztal tetejét. Így hozzájutott a fiókhoz, amelyben a pénz volt elzárva, magához vette a fiókban talált 110 koronát és távozott.

A betörő szolga egyenesen a Steiner Dezső korcsmájába tartott, ahol már egész seereg jóbarátja várta: Kovács Imre, Arany Imre, Nagy József, Majos András és Szőke Imre legények, akikkel már jólevele megbeszélte, hogy estére szerez pénzt s ők lesznek a legények a csárdában. Csakhamar meg is telt az ikszlábu asztal borosüvegekkel és vigadtak a legények, miközben folytonosan biztatta őket a tolvaj:

— Igyatok fiuk, amennyi belétek fér. Most Molnár Imre fizet!

Éjfélig mulattak a legények. Ekkor megvacsoráltak és eldülöngöztek, ki merre látott.

A postaszolga ropogós bankókkal fizette ki a mulatság árát. Ez föltűnt a korcsmárosnak, aki me gis kérdezte a legényektől, hogy honnan szerezte a pénzt. A kérdésre hetykén vágta oda Molnár:

— Megdolgoztam érte!

A betörést másnap azonnal észrevette özv. Nagy Istvánné postakezelő és közölte Varga Emillel, hogy tolvaj járt a hivatalban. A segédjegyző egyenesen a szolgát gyanúsította a lopással és nyomban a csendőrökkel jelent meg a lakásán. A csendőrök átkutaták az egész lakást és az ellopott pénzből megtaláltak 70 koronát; a többi pénzt Molnár elköltötte az éjszaka.

A betörő postaszolgát a csendőrök le tartóztatták és jelentést tettek az esetről a debreceni kir. ügyészségnek, amely elrendelte a nyomozás folytatását.

HIREK.

— A Debreczeni Független Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 49. sz. alatt, a keresztépületben, az emeleten van.

— Pejacsevich Tivadar horvát miniszter. Budapesti tudósítónk táviratozza: Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök úgy látszik, elérkezettnek látja az időt, hogy a horvát miniszteri tárca gondjaitól szabaduljon. Mint politikai körökben beszélük, az új horvát miniszter Pejacsevich Tivadar gróf volt horvát bán lesz, kinek kinevezését a delegátusok befejezése után teszik közre.

— A régi csapatkórház jövője. A régi csapatkórház sorsa még mindig függőben van. Tervezve van ugyan, hogy a világitási

vállalat munkásai számára munkáslakásokat csináljanak belőle, viszont azonban az egészségügyi bizottság azt javasolta, hogy tekintettel a minden oldalról fenyegető járványokra, — így a kolerás időkre is — egyelőre maradjon üresen a kórház, hogy tavasszal kolera-járványkórháznak használható legyen esetleg. A tanács mai ülésében ilyen irányban döntött.

— Városi közgyűlés előtt. A jog- és pénzügyi bizottság e hó 15-én, kedden délután ülést tart, amelyen a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatát készítik elő.

— Klementina hercegnő esküvője. Bécsből táviratozzák: Klementina hercegnőnek az esküvője Napoleon Viktor herceggel a vőlegény anyjának állapotában bekövetkezett rosszabbodás miatt teljes csendben fogják megtartani. Az összes meghívott vendégek lemondtak arról, hogy az esküvőre utazzanak, Lónyay grófné sem fog az esküvőn részt venni.

— A leányszakosztály ülése. A debreczeni izr. nőegyesület leányszakosztályának tagjai ez uton kéretnek fel, sziveskedniük szombaton délután 3 órakor az elnök lakásán (Kossuth-utca 32. szám alatt) a szegény gyermekek számára kiszabott ruháknak, megvarrás céljából való átvétele végett jelentkezni. Ugyanakkor kiválthatók a tagsági igazolványok is.

— A Fried és Adorján cég felebbezések. A csatorna-építéssel kapcsolatosan igen sok kihágási ügye van a rendőrfőkapitánynak, a kinek most is két ítéletét felebbezte meg a tanács az építendő cég. A tanács mai ülésében úgy határozott, hogy csak akkor dönt a két felebbezés ügyében, ha az építészvezető mérnök véleményét meghallgatja.

— A kecskeméti katonabotrány. Kecskemétről jelentik: A kecskeméti botrányt három nap után a katonatisztek egy becsipett tisztárs „incidensének” tekintik. Forster Frigyes főhadnagy időközben kialudta mámorát és ámulva hallgatta, hogy mi mindent cselekedett rövid félóra alatt. Az ezredes pedig röstelkedve nyilatkozik, hogy ezuttal nem a katoná Forster volt a boiránvhős, hanem az ember Forster. De hisz uniformis volt a főhadnagyon és kard az oldalán, amikor Kecskemét utcáját rettegésben tartotta. Mint budapesti tudósítónk táviratozza: Hazai Samu honvédelmi miniszter eként nyilatkozott a kecskeméti botrányról:

— Csak annyit tudok az egész esetről, hogy a vizsgálat folyik. De megnyugtathatom a nyilvánosságot afelől, hogy ha a tiszt vagy tiszték vétkeseknek bizonyulnának, azokban az igen súlyos cselekedetekben, amelyekkel őket az újságközlemények vádolják, elveszik méltó büntetésüket. Rangjukat veszítik, esetleg börtönbe kerülnek. Szóval: a megsértett polgári jogrendnek, ha tényleg sértve van és amennyiben sértve van, a katonai igazságszolgáltatás is tud és fog is adni elégtételt.

— A református tanítók délutánja. Pár nap óta apró táblácskák láthatók a főtéri üzletek kirakataiban, melyek arról adnak hírt, hogy folyó hó 12-én, szombaton délután 5 órai kezdettel a református tanítók szórakoztató délutánt rendeznek a Royal disztermben. E délután változatos és értékes műsorát már közöltük. Most újból felhívjuk rá olvasóink figyelmét s kérjük, hogy tanítóink nemes célú törekvését megfelelő támogatásban részesítsék. A délután műsorát tombola fejezi be. Beléptidij: 50 fillér, tombolajegy külön 20 fillér.

— Öngyilkosság a nyomor miatt. Püspökladányi tudósítónk jelenti: Csábi Imre 56 éves földműves öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen embert a nyomor keserítette el annyira, hogy megvált az élettől. Ma, amikor egyedül volt otthon, bezárkózott a lakásába és a gerendára felakasztotta magát. Mikor hozzátartozói hazatértek, a szerencsétlen ember már halott volt. Az esetről értesítette a püspökladányi csendőrség a debreczeni kir. ügyészséget, mely megadta az engedélyt a temetéshez.

— **Állatjáványok Debreczenben.** Debreczenben a 8-ik állatkörzetben fellépett a lépfe ne, a 7-ikben pedig a veszettség. Egyébként az állatorvosi vélemény szerint sehol annyi veszettség nem fordul elő, mint Debreczenben, ahonnan nagyon sok embert kell felkölteni a Pasteur-intézetbe. A tanács mai ülésében megállapodtak, hogy a kutyák ellenőrzése nagyobb mértékű legyen, mint eddig volt.

— **Pályázatok szállításokra.** A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamaránál a következő nyilvános pályázatok tekinthetők be: a közös hadsereg zsir, hus- és fűszer-áru cikkeire. Határidő november 15. — A bécsi katonai gyógyszerügyi igazgatóság gyógyszer anyag szállítása. Ajánlat 1910. november 24-ig adandó be. — A temesvári 7-ik hadtest gabona bevásárlása, zab és búzára. Mennyiség: 3400 mm. Határidő november 21. — A kereskedelemügyi miniszterium kavics szállítása. Határidő november 30. — A közös hadsereg kötszer szükséglete. — A nagyszőlősi áll. építészeti hivatal kavics szállítása. Határidő november 25.

— **A vadházások vármegyéje.** Kolozs megye vindikálhatja magáénak azt a dicsőséget, hogy a vadházások vármegyéje nevet viselheti. Kolozs megye nádassenti járásának főszolgabírája — mint Kolozsvárról írják — ennek a mindenképpen káros rendszernek megszüntetését tűzte ki célul. A járás 4-5 községében megállapíthatólag 183 pár él együtt papi áldás anyakönyvi bevezetés nélkül. Ennek a nagy számnak természetesen következménye, hogy a törvénytelen gyermekek száma az ezret is meghaladja ezekben a községekben. Egyik megyebeli községben, Mákón pedig az a furcsa szokás dívik, hogy a falu legszebb menyecskéit a legjobb gazdák cseréltetik, házról-házra adják. Kőváry Arthur főszolgabíró egymásután idézi be az áldás nélkül együtt élő párokat magához s szép szóval, rábeszéléssel igyekezik a házasságokat hivatalosan megpecsételtetni, ami sok esetben sikerült is neki, s így sok névtelen gyereknek adott nevet. Így aztán lassankint mégis csak megtelnek az anyakönyv eddig bizony meglehetősen üres lapjai.

— **Esküvő helyett börtön.** Karánsebesről írják: Három évvel ezelőtt vonult be katonának a temereszti (Krassó-Szörény megye) *Todorescu* Juon oláh parasztleány. Kedvese, a 15 éves *Turesk* Mária megígérte, hogy hű marad hozzá és megvárja, míg kiszabadul a katonaságtól. A leány látszólag hű maradt *Todorescu* Juonhoz, ki is volt tűzve szerdára az esküvő. Előtte való este a leány eltűnt. Hosszas kutatás után a vőlegény *Avram* Parteniének, egy özvegy embernek lakásán találta meg, kivel a leány már régóta szerelmi viszonyt folytatott. Mikor a leányt *Todorescu* megpillantotta vetélytársa lkaásán, revolvert rátott és úgy a férfit, mint a nőt több lövéssel leterítette. Ezután *Todorescu* önként jelentkezett a csendőrségnél, a hol letartóztatták.

— **Jogi vizsgákra való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó jogi szeminárium, Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat a közeli hónapokban akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felőlelő jegyzeteit már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbaszigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégezett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely a kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészít. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról” díjmentesen megküldi.

— **A mai nap halottal.** A mai nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalba: Kovács Anna református 3 hónapos, Farkas Ilona református 9 hónapos, Csiszár Margit róm. kath. 1 napos, Kelemen Margit református 3 éves,

Pap Zsófia református 16 éves, Fábán János református 40 éves.

— **Szerencsétlenség építkezésnél.** Késmárkról jelentik: Wein Károly késmárki szövő a Poprád folyó mentén vízművet épített. Hunfalváról Késmárkig 500,000 korona befektetéssel több kilométernyire hosszú csatornát készítenek és ezt betonburkolattal fedik be, hogy a földcsuszamlástól s ágytól megóvassék. E napokban kiszédtek egy kisebb területen a betonburkolat alatti gerendázat. A beton azonban nem száradt még ki teljesen és óriási robbanással beszakadt és maga alá temetett hat munkást. A romok eltakarítása után a súlyosan sérült munkásokat a kórházba szállították.

— **Nagy bányaszerencsétlenség.** Londontól jelentik: A trinidadi (Colorado) bányakatasztrófa borzasztóan rémes volt. Hetven bányász rekedt lenn a mélységben. Tegnapra harminchét holttestet hoztak felszínre és kilenc bányászt még élve mentettek ki. A mentőlegénység csodákat mivelt és mentés közben Evans bányamester életével lakolt. A bátor munkafelügyelő a saját oxigéntömlőjét adta oda egy ájuldozó bányásznak, aki megmenekült, de Evans megfulladt a mérges gázoktól.

— **Álarcos porosz herceg.** A griesheimi repülőtéren nap-nap után megjelent egy aviatikus ruhába öltözött uriember, akinek az arcát fekete álarc fődte el. Őrákat vett Euler aviatikusnál és tegnap letette a pilóta-vizsgát. Ezt már álarc nélkül. A kíváncsiak most már megtudhatták, hogy az álarcos aviatikus Henrik porosz herceg.

— **Rágalmazási pör a Junga-ügyből.** Budapestről jelentik: Junga Sebő volt honvédszázados ügyével végzett már minden fórum, de a szomorú ügynek most kellemetlen mellékbotránya sarjad — a rokonság körében. Tudvalevő, hogy a pokolgép küldőjének nyomára Junga mostohaivére, Halassy Károly államvasuti tisztviselő vezette a rendőrséget. Halassy elvált a feleségétől és azóta a házastársak közt a nyilvánosság előtt folyik az áldatlan családi perpatvar. Így augusztus 31-ikén az asszony nyilatkozatot tett közzé egy lapban, hogy Halassy büntársa volt Junga Sebőnek, tudott a kassai pokolgépről, mikor azonban érezte, hogy bajba jutna, mégis följelentette mostohaivérét. A vádtanács ma Langer bíró elnöklése alatt sajtó útján elkövetett rágalmazás miatt vádlá helyezte Halassy Károlyné, született Grünberg Nettit. Minthogy Halassy közhivatalnok, az ügyet esküdtsek előtt fogják tárgyalni.

— **Az egyesült Államok parlamentje.** Newyorki jelentések szerint az Egyesült Államok közvéleménye 1890 óta nem ment keresztül oly gyökeres változáson, mint most. Newyork államban teljesen megtört Roosevelt hatalma. Massachusets államban mintha elsöpörték volna a republikánusokat s New Jersey államot választott először demokratát. Connecticut államban a republikánusok alig tudtak egy-két ezer szavazatot összeszedni. Illinois államban és még több államban óriási többséggel győztek a demokráta. A képviselőház a végleges összeszámolás szerint 212 demokrata, 176 republikánus és két szocialista képviselőből fog állani. — Az unio 26 kormányzója közül 13 a demokrata párt tagja.

— **Tizennégy évig ketrecbe zárva.** Gmundenből jelentik: A szomszédos Pettenbach falucskában hallatlanul bestiális cselekedetre jöttek rá, amit egyetlen leánnyal követtek el, a minden emberi érzésből kivetkőzött szülők. Szölner Máriának hívják a szerencsétlen parasztleányt, akit édesanyja és mostohaapja, hogy négyezer koronás örökségét megkaparítsák, tizennégy éven keresztül a pincében egy kis ketrecben elzárva tartották. Éhezették, kinozták, moslékot vetettek oda neki tápláléknak, úgy hogy a leány, ki mos huszonkét éves, csontig lesoványodott, se járni, se beszélni nem tud. Nyolc éves korában vették ki az iskolából és azóta a sötét, dohos pincében elzárva tartották. A rettenetes kegyetlenségre egy házaló jött rá, aki a pincében járt és kinos nyöszörgést hallott a

hordók, szemetes ládák és ócskavasak közt. A leány éppen valami piszkos cseréptáliból evett valami hulladékot. A házaló szólt hozzá, de a szerencsétlen csak artikulátlan, — nyöszörgő hangokat hallatott. A házaló feljelentette a borzalmas dolgot a csendőrségnek, akik azonnal kisettek és a gonosz házaspárt letartóztatták.

A Debreczeni Leszámló Bank

mint Szövetkezet

Piac-u. 49 a főpostával szemben.

Heti befizetésekkel könnyen visszafizethető olcsó kölcsönöket folyósít.

— **Léghajó a választáson.** Berlinből jelentik: Éppen egy éve, hogy Aachenben közséi választások voltak. Javában tartott a szavazás, mikor a horizonton megjelent a Zeppelin léghajója, s így a választások megszakadtak s elmentek nézni a kormányozható léghajó leszállását. Ekkor a választási bizottság visszament a városházára s leszavaztatta a híveit és kihirdette az eredményt. A centrum prrté lett a többsék. Az ellenzék a kerületi választmányhoz panaszt nyújtott be a választás ellen és azt vitatta, hogy a választás törvénytelen volt, mert a választást félbeszakították. A kerületi bizottmány meg is semmisítette a közséi választásokat és most felbuzosítás útján a közigazgatási bíróság elé került az ügy. A legfőbb közigazgatási bíróság fogja eldönteni, vajjon a léghajó csak-ugya semmiségi ok-e?

— **Amerikai sárcipők és tartós esernyők** Frank Testvéreknél, Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezésű fényképészeti és festészeti műterem!**

— **A Polgári Takarékos és Segély Szövetkezet** Piac-u. 73., a 15-ik évtársulatra már a mai naptól kezdve igen olcsó heti befizetésekkel minden levonástól ment könnyen törleszhető kölcsönöket folyósít.

Dívatos női, férfi, gyermek zsebkendők, harisnyák óriási választékban Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Folyton újdonságok.

— **Mikszáth Almanachja** 1911. évre 2 koronáért kapható Aczél antiquáriumban.

Báli selyem

métere K. 1.15-től legutolsó újdonságok Bérmentve és már elvámolva szállítjuk a házhoz. Gazdag mintaválasztékot küldünk.

Henneberg, selyemgyár ZURICH.

Terménytőzsde.

Ohvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelo 411.

Budapest, 1910. nov. 10.

Készaru 2 1/2 -5 olcsóbb.

1910. októberi buza
1911. áprilisi buza	10.74—75
1910. májusi buza
1910. októberi rozs
1911. áprilisi rozs	10.75—76
1910. májusi rozs
1910. októberi zab
1911. áprilisi zab	8.24 25
1911. májusi tengeri	5.52—53
1910. szept. tengeri
1910. apr. tengeri
1910. augusztusi repce

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Legjobb és legszebb
Czifjók Daniél czifjő
írásvezetésében
Telefon 501
Tolnai Debreczen
Piacz. u. 19. postával szemben.

Győrfi Testvérek
uridivat-, kalap- és fehérnemű üzlete
Piacz-utca 30. Dréher sörcsarnokkal szemben.
Őszi ajándékok
az összes uridivat cikkekben és pipereárunkban.

Regény-csarnok.

A nyomoruság iskolája.

(Folytatás.)

Nyárády Daniél elfogadja, amivel megkínálják, egész lelkében fölháborodva ugyan a megaláztatás miatt, de elfogadja. Az egykor oly dőllyfős ember mélyen sülyedt már. Mindegyre bátoratlanabb lesz; nagyon tehetetlennek érzi magát s csak türi, bár bensejében folyvást lázongva, égve forrongva, csak türi némán, amit a sors és az emberek reá mérnek. Végkép elcsüggedt.

Néha még megír egy-egy folyamodványt, de többnyire hiányzik már az ötven krajcár is, ami a bélyegre kellene s különben is azt hiszi, hogy ugys hiába. Néha elindul, hogy bekopogtat valami tekintélyes férfinál, akit még a régi időből ismer s akinek pártfogása talán segíthetne rajta; de a kapuból vagy a lépcsőről mindig visszafordul. Ugys hiába, gondolja magában s visszatér odujába, a Csongor-kávéházba.

Ott ül az ajtóhoz közel, meghuzódva, mint valami koldus, csak ritkán buvik ki kukujából, hogy lázas sovárgással hallgassa a félre ismert zsenik keserű kifakadásait a nagy kerek asztalnál.

— Ferdinánd, adjon egy pohár meleg groggot Dani bácsinak, — kiált a gavallér könyvkötő.

Az öreg valamit mormog, köszöni alásan s visszakotrodik előbbi helyére az ajtó mellett.

Ferdinánd, ki az egész kávéházi személyzetből egyedül mutat még némi tisztelgetet az öreg iránt a régi borraivalók emkezezte miatt, oda teszi neki a párolgó groggot s még meg is kérdezi: nem parancsol-e még vaiaimit Nyárády ur?

Köszöni alásan, nem.

S mialatt groggját szürcsöli, megint elkezd kinézegetni az öreg az utcára, hol pedig nem lát egyebet csak ködöt s ködben mozgó homályos alakokat, melyek maguk is csak ködképeknek látszanak.

Vár valakit? Meglehet; de nem szól róla senkinek. Ez embertömeg közt nincs egyetlenegy, ki iránt bizalmat érezne s mégis ide kívánczok szüintelen, csak itt az ő otthona, ez az ő világa. Tönkrejutott emberek vagy affélék, kik a tönkrejutás felé sietnek, kikopott gavallérok, korhely iparosok, kik az urat játszák s szégyelmék, ha a boltban vagy a műhelyben látná őket valaki, elcsapott hivatalnokok, dologtalan ügyvédek, félreismeret zsenik, kaszakapakerülők, akik írónak vallják magukat, a művészi proletariátus mindenféle faja, szenzálok, kik nagyon közel jártak már a fenyítősék ajtajához, kalandorok, nassivasi-játékosok, gyanus forrásokból élő dandyk, rejtélyes existenciák, szárnyaszegett

nagyravágyók, céltévesztett boldogtalanok, isten ellen, a világ ellen ekeseredett lények, a társadalom korlátai közül kirugaszkodó vakmerő titánok, kik az eget akarják ostromolni s minduntalan visszahullnak a sárba. Ebből állt a Csongor-kávéház rendes közönsége.

Sajátságos keveréke az elzülött lényeknek, kik a társadalom magasabb osztályaiból alábuktak, vagy kik az alsóbb osztályokból hasztalan törnek fölfelé. Fény és szenny érintkezett itt, pazarlás és nyomor, divatos ruhák és ócska, mocskos kabátok, vakmerő vágyak és tompa kétségbeesés, világgyűlölet és naiv illúziók, melyeket e vén gyermekek mint szappanbuborékokat föleresztgettek, hogy ragyogó aranyszineiben gyönyörködjenek s folyvást ámitgassák magukat.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

A számarköhögés

által okozott kinokat jelentékenyen csökkenti a SCOTT-féle Emulsió már az első egy-néhány adag után. A számarköhögés enyhítésére a SCOTT-féle Emulsió kitünő alkalmazhatóságát a legtisztább és legkiválóbb alkatrészek, valamint a maga nemében páratlan SCOTT féle eljárás biztosítják. A

Az Emulsió vételnél a SCOTT-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni. Utánzatoktól óvakodjunk.

SCOTT-féle Emulsió

hirneve harmincnyolc év óta napról-napra emelkedik. Az orvosok ismételtlen ajánlották és a szülők, akik egyszer használták, öröklé fogják alkalmazni a számarköhögés ellen. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerertárban.

Gyümölcs fák

Legjobb ültetési ideje most ősszel van. — Egy évet nyer vele a ki gyümölcslait ősszel ülteti.

Kiváló szép és erőteljes koronával bíró nemes gyümölcslákat ajánlok azonnali ültetésre, mint:

Almafák	Ringló zöld
Körtefák	Besztercei szilva
Kajsziabarack	Cs meze szilvák
Őszi barack	Cseresznyék
Diófák	Meggy
Eperfák	Birsék

Extra minőség válogatott magas dereku fák: 1 drb 120 kor. 25 darab vételnél 110 kor. 50 darab vételnél 1 kor. darabja. — Diófák erősség szerint. — Második és harmadik minőség 80. illetve 70 fillér.

KONTSEK GÉZA magkereskedése

és kereskedelmi kertészete

Debreczen, Kossuth-n.

TÖRLEY
TALISMAN
CASINO RÉSERVÉ

Óvd a feleséged.

A képbizonyít nagy gyümölcshöz és több ezer köszönőlevéllel teljes névvel, énképe mellett küldi 50 K. magyar bélyeg áránban Frau A. KAUPA, Berlin Sw. 268, Lindenstr. 61.

Szegénysorsu

nők és férfiak biztos keresztet hozhatnak.

Czím a kiadóban!

A Matild krémnek

nincs szüksége, hogy csodát beszéljenek róla (ala Erényi.)

A Matild krémét ösméri minden uri nő, ki a Matild krémét évtized óta használja itt Debreczen és vidékén; mindenki tudja, hogy a Matild krémében nincsen higany, sem ólom, semmiféle ártalmas anyag, attól nem hull ki senkinek venségére a foga, a Matild krémétl nem hasogtat idövel az arczsontja. A Matild krém olyan a nagy lármával hirdetett krémek között, mint a szerény, de illatos erdei ibolya a gazdagok üvegházaiban tenyészett, szép külsejü de szagtalan virágok között.

A Matild krém, bört finomit, azonnal fehérit, puder alá nappali s esti használatra a legjobb ráncfedő, szeplőt, májfoltot, miltessert, minden bőrrutitót eltávolít. Sulyosabb esetekben a Matild arczenőcs éjjeli használatra. A Matild krémét ha használja, nem költ hiába, mert ha hirdetett hatásának nem felel meg, árát minden kibuvó nélkül visszadom. Matild szappan, poudér, bajresto or.

Készítőjük KUN ISTVÁN

gyógyszerész

Matild széplőtöszerek kaphatók minden gyógyszerertárban és droguerlában.

Főraktár: Kubek, előbb Tóth Béla gyógyszerertára (Tiszapalota.) Jóna és Jóna droguerlája Debreczen.

Egy igen csinos

kis terjedelmet elfoglaló rendkívül jó

légszesz motor

4 lóerőre, rezerva hengerrel és dugattyuval

igen olcsón eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Rokonszenves jómódu urral megismerkedne egy disztíngvált, csinos, barna uri hölgy, kivel az unalmas hosszú téli estéket kellemesen eltölthetné. Levelek a kiadóba „Próba szerencse” jellegére kéretnek.

35 éves fess, barna, gazdag földbirtokos megakar házasodni, keres olyan kedves, fiatal, finom lelkületű nőt, akit igazán tudna szeretni, hozomány mellékes. Levelek „Fő a boldogság” jellegére a kiadóba.

Adás-vétel.

Önt is érdekli! Megérkeztek divat-, férfi- és nőfelöltők és télikabátok, legolcsóbban kaphatók heti vagy havi részletfizetésre, Kohn Hermann utóda **Zempliner** Arthur, Hatvan-u. 17. részlet nagyáruházában.

Makkulatur papír kapható kiadóhivatalunkban Piacz-u. 49. az emeleten.

Eladó gázcsövek, gázlusterek, udvarba való akasztós lámpa, gázmotor. Czim a kiadóba.

Budapesti Férfi szabó

készít divatos szabású

öltönyöket 40 - 50 horonáig.

DEBRECZEN. Sas-utca 4 szám.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tülkőr, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Ha olcsón akar ruházkodni úgy vásároljon **Schwarz Salamon** cégnél Simonffy-utca 2. Váray mellett. Nagy választék mindenféle ruhakelmékben, karchetekben, kész ruhák, pongyolák, női kabátok szörme bokban rendkívül olcsó árak. Czimre tessék ügyelni.

Egy egész új varrógép elköltözés miatt olcsón eladó. Czim a kiadóban.

Asztalosoknak való deszka eladó. Czim a kiadóba.

Különféle.

Azon rosszakaratu híreszteléssel szemben, hogy a MATILD crémet sehol sem gyártják, tudatom mindazokkal akik használják, hogy a MATILD-crém az összes gyógyszer-tárakban és drogueriákban kapható.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Műfogak és fogsorokat készít Magyar fogmüterme Szent-Anna-u. 5.

Szép csak az lehet, ki

Mauthner

„Lillom crémjét” használja. — Vételnél **Mauthner** névre ügyeljünk. Kapható „Arany-Angyal” gyógyszer-tár Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok.

Egy pince helyiség száraz, betonos, a Piaczon, raktárnak azonnal kiadó. Czim a kiadóba.

Egy vasúti állomáson bazár és dohánytözsde üzlet betegség miatt eladó. Czim a kiadóba.

Ügyes szakácsné házakhoz ajánlkozik, kisebb családhoz vagy magányos urhoz. Czim a kiadóba.

„Gyöngyvirág Crème”

az arokrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellon kiváló jó szer. **Simává, lekérré és ádóvé teszi az arcot!** Sem higanyt, sem ólmat nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszer-tárában,

DEBRECZEN.

Brüsszel 1910.

Grand Prix

Dr. Dralle Malattine

Elsőrangú Szépség szer.

Zsirtalan!

Malattine-Bőröröm

Glycerin és méz-zselé. Nagy szerű hatással durva és fel pattogzott bőrnek. Azonnal hatással van és a bőrt bársónyp hává teszi. — Nélkülözhetetlen hegyi és tengeri utaknál. Ibolya-tubusokban — 75 és 1.25.

Malattine-szappan

Glycerin és méz. A legenyhebb toilette-szappan.

Malattine-puder

Glycerin és méz. Utólérhetően a napi használatra. :: Láthatatlan.

Malattine-borbély szappan

Glycerin és méz. Különösen alkalmas önberevítközéshez.

Gyár Ausztria-Magyarország részére: Bodenbach a. E. (Georg Dralle.)

Megayílt!

Megnyílt!

Új Női Confectió üzlet Új

➤ **Csapó- és Rábóczy utca sarkán.** ◀

Saját érdeke mindenkinek **őszli és toll**

Női-, Leányka- és Gyermek Felöltőket

Szatmári János

női szabó üzletéből szerezze be.

Bevásárlásnál sok pénzt takarít meg.

Köszén és tűzifa árjegyzék.

100 kg. száraz vágott fa K 2 40

500 " " " " " 11.—

100 „ szalon porosz köszén „ 4.40

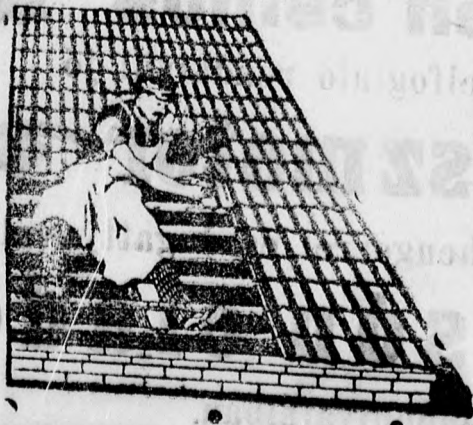
100 „ darabos kocsz „ 4 20

házhöz szállítva.

Gabányi Sándor Csapó-u. 28. sz.

Telefon 449.

Az építettő és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajánlatos az építkezésnél a Karczagi Aggyag ipar termeléseivel is költészetet csináltatni, mivel a karczagi géposzerép könnyűségénél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15—16 cm. széles és súlya drb.-ként 1.30—1.40 kg. addig a géposzerép 17 1/2 cm. széles és súlya drb.-ként 1.30—1.35 kg. tehát 10—12 %-al könnyebb, kézi cserépből szükséges 43—45 drb. súlya 55—63 kg. addig □ méterenként, gép cserépből szükséges 36 drb. súlya 46 kg. Eső után az arány még rosszabb, mivel a kézi cserép 20—25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70—80 kg. súlyu lesz addig a géposzerép csak 8—9 % vesz fel és így négyzet méterenként 50—51 kg. lesz. A nyers felazati téglával mivel azokat 1/4, 1/2, 3/4 és 1. nagyságba is készíti fenti gyár, szép felat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényelmére a helyteli fatereskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhetőek gyártmányaink gyárvezetőségünkél is vagy alváltott tulajdonosnál.

LÓWI ARMIN

Karczagi aggyagipar tulajdonosnál, Szécheny utca 23.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49. a főpostával szemben.